JOZEF BALGA

AZ INDEGENRENDÉSZET ÉS A HATÁRRENDÉSZET POZÍCIÓJA A SZLOVÁK RENDŐRSÉG TESTÜLETÉBEN

Az illegális migráció problematikája az Európai Unión belül

Mielőtt rátérnénk az idegenrendészet és a határrendészet munkájára a rendőrség testületében, rámutatnánk a legális és illegális migráció problémáira az Európai Unión belül, ami szorosan összefügg az említett rendőrségi szolgálatokkal.

A migráció, a társadalmi integráció, az igazság és a biztonság a Európai unió fő politikai kérdései lettek. Az unió politikai kötelezettségvállalásait konkrét intézkedésekre és cselekvésre kell váltani, hogy egy átfogó és integrált megközelítésen keresztül kezeljék ezeket a jelenségeket. Az Európai Unió különösen regionális szinten összpontosít a migrációra, és többek között a jogi és pénzügyi eszközein keresztül stratégiai megközelítést tesz lehetővé, amelynek célja, hogy optimalizálja a migráció előnyeit az összes partnere számára. Ebben az összefüggésben figyelembe kell venni az egyéb nemzetközi kezdeményezések hozzájárulásait, mint például a migrációról szóló rabati euro-afrikai miniszteri ülést. A migrációval kapcsolatos jelenlegi tevékenységekről szóló közös vélemény kidolgozásakor, a migráció és a fejlődés területén meglevő kétoldalú és közösségi finanszírozású projektekről, a legális és illegális migrációról szóló áttekintést készítenek az összes partner által szolgáltatott információk alapján.

Az Európai Tanács 2005. decemberében elfogadta a migrációval kapcsolatos általános megközelítést. Ez eredetileg Afrikára és a mediterrán térségre összpontosított. A 2006 decemberében elfogadott következtetéseiben az Európai Tanács felkérte a Bizottságot, hogy az általános megközelítésnek az EU-val szomszédos keleti és dél-keleti régiókra való alkalmazására tekintettel „a fokozott párbeszédre és a konkrét intézkedésekre tegyen javaslatokat". A migrációs útvonal koncepcióján alapuló megközelítés volt javasolva. A fő súlypontot az EU-val szomszédos keleti és délkeleti régiók jelentik, amelyek a Bizottság véleménye szerint az alábbiakat foglalják magukban: Törökország, Albánia, Bosznia és Hercegovina, Horvátország, Macedónia, Montenegró, Szerbia, Ukrajna, Moldova, Fehéroroszország, Örményország, Azerbajdzsán, Grúzia és az Orosz Föderáció.

Az általános megközelítés alkalmazása az EU-val szomszédos keleti és délkeleti régiókra a „migrációs útvonal" koncepciónak megfelelően azonban megköveteli a távolabbi származási és tranzitországok figyelembevételét is. Ezért figyelmet kell fordítani az alábbi országokra is: Szíria, Jordánia, Libanon, Irán, Irak, Kazahsztán, Kirgizisztán, Tádzsikisztán, Türkmenisztán, Üzbegisztán, Kína, India, Pakisztán, Afganisztán, Banglades, Srí Lanka, Vietnam, a Fülöp-szigetek és Indonézia. A Közösség és valamennyi felsorolt ország között már működnek a politikai és gazdasági párbeszédek, és az együttműködési kapcsolatok intézményi keretei, amelyek általában kiterjednek a migráció területére is. A migrációra vonatkozó párbeszéd és az együttműködés esetleges erősítésének a már fennálló párbeszédre és együttműködésre kell épülnie.

Az általános megközelítés alkalmazása során szükség van a jogszerű és jogszerűtlen mozgásokról, a globális munkaerő kínálatáról és keresletéről, a munkavállalói migrációról és a gazdasági migráció kezeléséről, valamint a nemzetközi védelem szükségességéről készített átfogó elemezésre. A migrációs útvonalakat, trendeket és az útvonalak esetleges változásait szintén meg kell vizsgálni. E régió jelentősége az EU számára már egyértelmű. Az EU-ban élő összes harmadik országbeli állampolgár hozzávetőleg egyharmada a keleti és délkeleti szomszédos országokból és az Orosz Föderációból származik. Az EU 2004. és 2007. évi keleti bővítése számos szomszédos ország számára megváltoztatta a határmenti ingázó forgalom és a migráció jogalapját, míg az EU-tagság magas gazdasági növekedésben és munkalehetőségekben megnyilvánuló előnyei vonzóbbá teszik az új tagállamokat a keleti szomszédos országokból kiinduló migráció számára.

Megjegyzendő, hogy Latin-Amerikával és a Karib-térséggel eddig nem foglalkoztak a migrációval kapcsolatos általános megközelítés keretében, bár a migráció az e térséggel folytatott rendszeres politikai párbeszéd részét képezi. Tekintettel, a migrációval kapcsolatos kérdések növekvő fontosságára a latin-amerikai és karibi országokkal való kapcsolatokban, a Bizottság és partnerei a következő EU–LAC csúcstalálkozó (Lima, 2008. május) előkészítése során külön fognak foglalkozni a migráció kérdésével. Ez az általános megközelítéssel összhangban, a 2006. májusi bécsi csúcstalálkozón mindkét oldal által vállalt kötelezettségek teljesítését lehetővé tevő módon történt.

2005. októberében az állam- és kormányfők megbeszélést tartottak a globalizáció egyik legfontosabb kihívásának tartott migráció kérdéséről, és rögzítették egyetértésüket az ehhez kapcsolódó intézkedések fokozásának sürgető szükségességét illetően. Az EU képes volt gyors válaszokat adni. A Bizottság egy hónapon belül elkészítette az átfogó cselekvési program tervét, a Kiemelt intézkedések válaszul a migráció kihívásaira. Dokumentum olyan konkrét intézkedésekre vonatkozó javaslatcsomagot tartalmazott, amely a migráció átfogó általános megközelítését jelentette. Az általános megközelítés megfogalmazza a migrációval kapcsolatos összehangolt politikákat és intézkedéseket, választ adva a migrációs kérdések egy jelentős körére, és összefogva a különböző érintett szakpolitikai területeket, mint a külkapcsolatok, a fejlesztés, a foglalkoztatás, a jogérvényesülés, szabadság és a biztonság. A választott megközelítés a kézzelfogható, aktív szolidaritást jeleníti meg, amely a tagállamok közötti, illetve a tagállamok és a harmadik országok közötti felelősség-megosztásra épül.

A migráció jelensége egyidős az emberiséggel. A migránsok mai világnépességhez viszonyított globális aránya nem magasabb az egyéb történelmi korszakokban tapasztaltnál. Európa szempontjából azonban megnőtt a migráció jelentősége. Európa néhány évtized alatt kivándorlási régióból az egyik legjelentősebb bevándorlási célponttá lépett elő. Az OECD és az Eurostat adatai szerint 2004-ben a harmadik országokból az EU-ba irányuló főbb migrációs áramlások kiindulási országai a következők voltak: Románia, Marokkó, Bulgária, Törökország, Ukrajna és az Orosz Föderáció. A bevándorlás diverzifikáltabbá vált: megnőtt a Közép- és Kelet-Európa, Ázsia (különösen Kína), valamint Közép- és Latin-Amerika (különösen Ecuador) új kibocsátó régióiból érkező bevándorlók száma. Az utóbbi két évben lényegesen nőtt az Afrikából érkező migránsok száma. Ez a tendencia a belátható jövőben valószínűleg nem változik meg, miközben a migrációs nyomások növekedhetnek. Az EU-nak ugyanakkor a demográfiai adatok fényében továbbra is szüksége lesz a bevándorlókra a munkaerőpiacok fenntarthatóságának megőrzéséhez. A világ más régióval szemben versenyképesség megőrzéséhez az EU-nak megfelelő képzettségű bevándorlókra van

szüksége. Az átfogó megközelítésnek három messzemenően figyelembe veendő elven kell alapulnia: a tagállamok közötti szolidaritáson, a harmadik országokkal kialakított partnerségeken, valamint a migránsok, különösen a kíséret nélküli kiskorúak és nők, illetve hasonló veszélyeztetett csoportok védelmén.

A tagállamok közötti szolidaritás

A költségvetési hatóság által a 2007-2013 közötti időszakra a szolidaritás és a migrációs áramlások igazgatása keretprogramra elkülönített 4.020 millió euró keretösszeg négy önálló pénzügyi eszköz között oszlik meg, amelyek mindegyike az EU-ba irányuló migrációs áramlások igazgatásának különböző célkitűzéseit támogatja.[125] Minden alap esetében a források túlnyomó részét a megosztott igazgatási rendszernek megfelelően közvetlenül a tagállamok kapják meg. Ezek az új eszközök konkrétabbak, és kiegészítik a migrációs problémák kezelésének támogatására szolgáló egyéb közösségi finanszírozást, beleértve a regionális politikai eszközöket.

A tagállamoknak e források felhasználását illetően aktívan stratégiai, hosszú távú megközelítést kell alkalmazniuk, és támogatniuk kell a tagállamok közötti szolidaritást előmozdító nemzeti intézkedéseket. Míg a keretprogram fő célja a menekültügyi, bevándorlási és határellenőrzési közösségi politikák belső dimenziója végrehajtásának megerősítése, a fellépések nagy arányban hozzá fognak járulni az e közleményben meghatározott célkitűzések megvalósításához is. A kapcsolat jelentőségét hangsúlyozandó a Bizottság stratégiai iránymutatása, melyet azzal a céllal dolgozott ki, hogy a migrációs politikai napirend elemeit beillessze az egyes alapok működési kereteibe. A tagállamok el fogják ismerni az ilyen intézkedések átfogó és többcélú jellegét, és megerősítik a keretprogram azon célját, hogy a tagországokban támogassák a migráció igazgatásával kapcsolatos intézkedések folyamatosságát.

A Bizottság gondoskodik arról is, hogy ez a négy, a Bizottság által közvetlenül irányított alap keretében indított közösségi fellépések**,** lehetőséget biztosítsanak a tagállamok támogatására az átfogó bevándorlási politika megvalósítása területén. Ez azáltal érhető el, hogy finanszírozzák a gyakorlati együttműködést, a közös eszközök és útmutatók kidolgozását, az innovatív kísérleti projekteket, továbbá azáltal, hogy lehetőséget biztosítanak az érdekelt feleknek arra, hogy a szakpolitikai tárgyú kutatások és tevékenységek keretében speciális szakismereteiket az EK politikáinak alakításában hasznosíthassák. A Bizottság az egyéb érdekelt felekkel, például az Európai Beruházási Bankkal való pénzügyi megállapodások révén mindent el fog követni annak érdekében, hogy kiaknázza az alapok ösztönző hatásában rejlő összes lehetőséget.

Harmadik országokkal kialakított partnerség

Az EU és Afrika közötti együttműködés általános keretét az EU Afrika-stratégiája határozza meg, amelyet az Európai Tanács 2005. december 15-16-án fogadott el. E stratégia elsődleges célja a millenniumi fejlesztési célkitűzések megvalósítása, valamint a fenntartható fejlődés, a biztonság és a felelősségteljes kormányzás támogatása Afrikában. A jövőben a migrációval kapcsolatos munkának összhangban kell lennie ezzel a stratégiával,

[125] Külső Határok Finanszírozási Alapja (1.820 millió euró), Visszatérési Alap (676 millió euró), Európai Menekültügyi Alap (699 millió euró) és Integrációs Alap (825 millió euró).

közelebbről a migráció kiváltó okait jelentő szegénység, konfliktusok és munkanélküliség kezelésével. Az egyéb uniós szakpolitikák, úgymint a kereskedelem, a mezőgazdaság és a halászat a politikák fejlesztési célú koherenciájának javítása révén szolgálják ugyanezeket a célkitűzéseket.

A Líbia által 2006. november 22-23-án megrendezett, a migrációról és fejlesztésről szóló E-afrikai miniszteri tanácskozás alkalmával sikerült meghatározni az együttműködés súlypontjait, és elfogadtak egy ambiciózus nyilatkozatot, amely előkészíti az Afrika és EU közötti kontinentális, regionális és nemzeti szintű, számos területre kiterjedő közös fellépést, beleértve az illegális migráció elleni küzdelmet, a személyek rendszeres mozgásának előmozdítását, valamint a migráció kiváltó okainak kezelésére szolgáló intézkedéseket. Mind Afrikának, mind az EU-nak komoly erőfeszítéseket kell tennie a végleges nyilatkozatban foglalt intézkedések végrehajtására annak érdekében, hogy a három év elteltével megrendezendő második miniszteri találkozóra be lehessen mutatni az elért konkrét eredményeket.

Az észak-afrikai országokkal kétoldalú és regionális szinten folytatott párbeszéd és együttműködés továbbfejlesztése az európai szomszédságpolitika (ENP) keretében folytatódik. Ezen országok hatékonyabb migrációkezelési képességeinek erősítése érdekében az ENP cselekvési tervekben, a politikai párbeszédben és a pénzügyi támogatásban is kiemelt helyen szerepelnek a migrációs kérdések. Folytatni kell az EUROMED keretében folytatott munkát is. A partnerek megegyeztek, hogy a Barcelonában 2005 novemberében elfogadott ötéves munkaprogram migrációval, társadalmi integrációval, igazságüggyel és biztonsággal foglalkozó fejezetéhez konkrét nyomon követési intézkedéseket rendelnek.

Az EU-nak aktív szerepet kell vállalnia az ENSZ migrációról és fejlesztésről folytatott magas szintű párbeszéde nyomon követésében is, különösen miután létrejön a globális migrációs fórum. A Bizottság készen áll arra, hogy aktívan részt vegyen e fórum első ülésének munkájában.

Az ENP-célországokban folyamatosan fontos kezdeményezéseket indítanak a kapacitásépítés területén, különösen a határigazgatással és az intézményi támogatással összefüggésben; ezen intézkedések célja a migránsok fogadásának javítása, illetve a migránsok jogainak jobb védelme. A Bizottság ezen kívül javaslatot tett az egyes érdekelt fejlődő országok migrációs profiljainak összeállítására. A migrációs profilok azon releváns információk összegyűjtésére és elemzésére szolgáló szakpolitikai eszközök, amelyek a migráció és fejlesztés területén belül egy adott helyzethez rendelt konkrét intézkedések kidolgozásához szükségesek.

Az általános megközelítés fontos eleme a munkavállalás céljából történő bevándorlással kapcsolatos közös európai politika továbbfejlesztése. Ahhoz, hogy az európai migrációs politika valóban átfogó legyen, a legális migrációt egyaránt integrálni kell az EU külső és belső politikáiba. A migráció hozzájárulhat a munkaerőpiac változó igényeinek kielégítéséhez, így figyelembe kell venni a migrációs politika gazdasági vetületeit is. Az Ecofin Tanács 2006. november 28-án következtetéseket fogadott el az EU migrációból származó gazdasági előnyeinek növelésére szolgáló politikákról. A legális migrációról szóló politikai tervvel, illetve az európai foglalkoztatási stratégia célkitűzéseivel összhangban az EU a következő években kettős megközelítést fog alkalmazni: meghatározott kategóriába tartozó bevándorlók belépésének megkönnyítése az igények alapján, a közösségi preferenciális elv alkalmazásának sérelme nélkül, illetve közös biztonságos jogi státusz létesítése az összes legális bevándorló munkavállaló számára.

A munkaerő-kereslet és -kínálat összeegyeztetésének elősegítésére egyéb intézkedések szolgálnak. E célkitűzés megvalósításának alapvető eszközei a jövőben létrehozandó bevándorlási portál, az Európai Foglalkoztatási Mobilitás Portál, az EURES-hálózat új, 2007-2010-es iránymutatásai, valamint az Európai Kutatói Mobilitás Portál. A harmadik országokat tájékoztatni fogják az európai legális munkavállalási lehetőségekről, többek között speciális tájékoztatási kampányok révén. A szakmai képzések, készségfejlesztő programok és nyelvtanfolyamok támogatásának köszönhetően a potenciális migránsok javíthatják legális munkavállalás esélyeiket. E célra speciális migrációs központokat lehetne létrehozni a partnerországokban, amelyeket EK-forrásokból támogatnának. Ezek a központok szerepet kaphatnának az idénymunkások kezelésének, a diákok és kutatók cseréjének, illetve a személyek egyéb legális áramlásainak előmozdításában.

További kiaknázható lehetőséget jelentenek a migráció új formái, így különösen a körkörös migráció. Emellett fontos támogatni az EU-ba irányuló, harmadik országokból kiinduló munkavállalói migráció hatékonyabb kezelésére szolgáló eszközök fejlesztését. Ez olyan tevékenységek támogatását igényli, mint a harmadik országokban a munkavállalói migráció kezeléséért felelős államigazgatási szervek megerősítése; a harmadik országokban található nemzeti foglalkoztatási szolgálatok kapacitásépítése és az ottani közvetítő intézmények fejlesztése, valamint a kibocsátó országokban kivándorlás-előkészítési tervek végrehajtása.

Bizonyos feltételek teljesülése esetén, mint pl. az illegális migrációval kapcsolatos együttműködés vagy a hatékony visszafogadási mechanizmusok, a célkitűzés az lehetne, hogy az EU számos érdekelt harmadik országgal mobilitási csomagokra kötne megállapodást, melyek alapján azok állampolgárai kedvezőbb feltételekkel juthatnának be az EU-ba. Egyértelműen szükség van az EU és a harmadik országok közötti legális migráció különböző formáinak hatékonyabb megszervezésére. A mobilitási csomagok feladata lenne általános keretet biztosítani az ilyen mozgások kezeléséhez, és egyben összefognák a tagállamok és az Európai Közösség által kínált lehetőségeket, a Szerződés által meghatározott hatáskörmegosztás teljes tiszteletben tartása mellett.

A szélesebb csomagok esetében a vízumeljárás egyszerűsítésének feltételeül szabható a visszafogadási megállapodások elfogadása, az illegális bevándorlással kapcsolatos együttműködés fokozása, valamint a hatékony határigazgatásra irányuló együttműködés. A Bizottság szerint a mobilitás előmozdítása fontos eleme a migráció átfogó megközelítésének, különösen az ENP hatálya alá tartozó országok esetében, ahol szükség van annak mélyreható vizsgálatára, hogy a vízumeljárások könnyítése mennyiben segítheti elő az EU-ba történő jogszerű beutazást, illetve fordítva.

Az olyan szakpolitikák kidolgozása során, amelyek számításba veszik az Európába történő munkaerő-kivándorlás harmadik országoknál jelentkező lehetséges előnyeit, az EU-nak fokozottan ügyelnie kell az agyelszívás kockázataira, illetve ennek a fejlődő országokra gyakorolt társadalmi-gazdasági következményeire. Annak felismerése például, hogy a szakképzett munkaerő nagy létszámú kivándorlása számos országban negatívan hatott az egészségügyi szolgálatokra, elvezetett egy koordinált EU-stratégia kidolgozásához, amely tartalmazza az iránymutatások kidolgozását az egészségügyi munkavállalók etikus toborzásának szabályozására és arra, hogy jobban meg kell erősíteni Európa önellátását az egészségügyi munkavállalók képzése terén, ezáltal is minimalizálva a jövőben a törékeny egészségügyi rendszerekre nehezedő nyomást. Hasonló kezdeményezéseket kell hozni a más szektorokban potenciálisan jelentkező szakemberhiány és agyelszívás kezelésére. Ezzel

összefüggésben komolyan fontolóra kell venni a szakemberek többoldalú kölcsönös cseréjével kapcsolatos előnyöket.

Az integráció és kultúrák közötti párbeszéd

Az EU számára elsődleges téma a migráció és az integráció közötti kapcsolat. A Bizottság aktívan támogatni fogja a közös beilleszkedési program végrehajtását a beilleszkedés közös alapelveire támaszkodva, melyek lefedik az összes fontos területet, beleértve a munkaügyi, társadalmi-gazdasági, közegészségügyi, kulturális és politikai dimenziót. A Bizottság kidolgozza a különböző érdekelt felek – köztük maguk a migránsok – szélesebb körű részvételét lehetővé tevő eszközöket, ezáltal hozzájárulva a hatékony integrációs stratégia előmozdításához. Ez a következőket foglalja magában:

- integrációs fórum létrehozása, ahol az érintett partnerek rendszeresen véleményt cserélhetnek;
- integrációs honlap létrehozása, az integrációs kézikönyv új kiadásainak elkészítése és a migrációról és integrációról szóló éves jelentés kiadása.

Elengedhetetlen a munkaerő-piaci integráció javítása. Az etnikai kisebbségek szociális integrációjával és teljes jogú munkaerő-piaci hozzáférésével foglalkozó magas szintű csoport várhatóan 2007-ben fogja előterjeszteni a meglévő politikák kibővítésére alkalmas gyakorlati javaslatait. Az EU-nak továbbra is kiemelten kell kezelnie a bevándorlói háttérrel rendelkező gyermekek oktatását, a célra az „Oktatás és képzés 2010" folyamat felhasználása tűnik megfelelőnek. További intézkedések szükségesek annak biztosítására is, hogy a bevándorlók az európai alapértékekre koncentráló állampolgári oktatásban részesüljenek és elsajátítsák a befogadó állam nyelvét. Sürgősen fel kell számolni a nyelvoktatás lehetséges akadályait. Ugyanilyen fontos a befogadó társadalom sokféleséghez való alkalmazkodási képességének erősítése. A 2007-es esélyegyenlőséget mindenkinek európai év igyekszik ráterelni a figyelmet e kérdésre.

Az integráció eszközeként a kultúrák közötti párbeszédet is fel kell használni. A kultúrák közötti párbeszéd európai éve 2008 a mindennapi párbeszédre helyezi a hangsúlyt, melynek alkalmai például az iskolák, a sportolás, a kulturális tevékenységek és a munka. Az EU-nak ezen kívül megfelelő programok keretében továbbra is támogatnia kell a kultúraközi oktatás, a bevándorlók oktatása és a hátrányos helyzetű fiatalok integrációja területén megvalósuló projekteket.

Az illegális migráció és az emberkereskedelem elleni küzdelem

Az EU szintjén meg kell erősíteni az illegális bevándorlás elleni küzdelmet a 2006. július 19-i bizottsági közlemény által meghatározott elsődleges fontosságú területeken. A prioritások közé sorolandó a tagállamok közötti kölcsönös bizalom és információcsere kiterjesztésének szükségessége, beleértve az illegális bevándorlók legálissá tételére vonatkozó információkat, melynek alapján javítható az EU területére történő belépések ellenőrzése, illetve szankcionálhatók a harmadik országok illegálisan itt tartózkodó állampolgárainak munkát ajánló munkaadók. Bár a be nem jelentett munkavállalás nem korlátozódik a migránsokra, 2007 és 2008-ban új jogszabályt fognak előterjeszteni az ilyen személyeket foglalkoztató munkaadók szankcionálásáról, mivel az illegális bevándorlás

egyik legfontosabb hajtóereje éppen az, hogy az EU-ban az előírt jogi státusz hiányában is lehetőség van munkavállalásra. Ezzel egyidejűleg nagyobb hangsúlyt fognak helyezni az egyben a migránsok védelmére is alkalmas hatályos jogi rendelkezések végrehajtására, különösen a munkaegészségügyi és munkabiztonsági irányelvek esetében.

2007-ben az EUROPOL az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem elleni küzdelemre koncentrál, valamint működési információgyűjtési, támogatási és képzési tanfolyamokat fog tartani, melyeken a harmadik országok bűnüldöző hatóságainak tisztjei is részt vehetnek. A FRONTEX a maga részéről az európai külpolitika keretében közös műveletekre szóló technikai munka-megállapodásokat fog létrehozni az érintett harmadik országokkal, és felkéri őket az operatív tevékenységekben való szükség szerinti részvételre. A migrációs útvonalak mentén tevékenykedő bevándorlási összekötő tisztviselők ajánlásai alapján folyik a különböző migrációs útvonalakkal kapcsolatos cselekvési tervek előkészítése. A bevándorlási összekötő tisztviselők hálózatát meg kell erősíteni annak érdekében, hogy minden fontos kibocsátó, illetve tranzitországban legyen legalább egy összekötő tisztviselő. Ki kell dolgozni továbbá az EU bevándorlási összekötő tisztviselőjének feladat-meghatározását, akinek felhatalmazása lenne több tagállam nevében eljárni.

A migráció kezelésének továbbra is alapvető eleme marad a hazatérés és a visszafogadás. A tagállamokat támogatni kell a hazatelepülési programok és kitoloncolási tervek kidolgozásában, illetve végrehajtásában, beleértve a közös kitoloncolási légi járatokat. Továbbra is prioritás, hogy a tagállamokat támogatni kell az illegális bevándorlók azonnali hazatelepítését és hazatérést lehetővé tevő okiratok beszerzésében.

A tagállamok a hazatelepülés összes vonatkozását érintő igazgatási erőfeszítéseik javítása terén a VISSZATÉRÉS program előkészítő intézkedései keretében folyamatosan pénzügyi támogatásban részesülnek, amelyek eredményeit a jövőben létrehozandó Európai Visszatérési Alap többéves programozására való összpontosításhoz használják fel. Ezzel összefüggésben ugyanilyen fontos az is, hogy a lehető leghamarabb elfogadják a tagállamok hazatelepülési eljárásainak közös szabályait létrehozó javasolt irányelvet.

Befejeződtek az EK-Ukrajna hazatérési megállapodás tárgyalásai, míg a Marokkóval folytatott tárgyalások már eléggé előrehaladottak. Várhatóan hamarosan elindulnak a Moldovával és Algériával folytatandó hasonló hivatalos tárgyalások. A kiegyensúlyozott megközelítés részeként és az ENP cselekvési tervekben előirányzott, migrációs és vízumkérdésekről folyó párbeszéd alapján a megfelelő feltételek teljesítését követően meg kell kezdeni a tárgyalásokat az egyes szomszédos országokkal a visszafogadásról és a vízumkönnyítésekről. Az AKCS-országokkal folytatott együttműködés keretében alapvető fontosságú a Cotonou-i Megállapodás 13. cikkében szereplő visszafogadási kötelezettség, amely egyben megfelelő kiindulási alapot is biztosít az EU-tagállamok és az egyes AKCS-országok közötti kiegészítő kétoldalú visszafogadási megállapodásokhoz. Alkalmazását azonban a 13. cikk szélesebb összefüggésében kell fontolóra venni.

A tapasztalatok alapján az EU akkor tud kompromisszumot elérni, ha cserében megfelelő ajánlatot tud tenni. A tagállamok a kétoldalú visszafogadási tárgyalások alkalmával egyre inkább hajlamosak más típusú támogatást és segítséget is biztosítani a harmadik országok számára, így ösztönözve e megállapodások megkötését – hasznosítani kellene ezen szélesebb megközelítés EU-szintű alkalmazásának lehetőséget.

Miközben fokozni kell az illegális migrációval kapcsolatos kérdések kezelésére irányuló erőfeszítéseket, ugyanígy szükség van arra is, hogy biztosítható legyen azon

vegyes migrációs áramlásokba tartozó személyek menekültügyi eljáráshoz való hozzáférése, akiknek nemzetközi védelemre lehet szükségük. Alapvető fontosságú, hogy a menekültügy és menekültvédelem kérdései továbbra is szerves részét képezzék a harmadik országokkal folytatott szélesebb körű együttműködésnek és párbeszédnek. Folytatni kell a regionális védelmi programok és az egyéb területeken megvalósuló azon tevékenységek végrehajtását, amelyek a menedékkérők és a nemzetközi védelemre szorulók támogatására irányulnak, például Mauritánia és Afrika déli része esetében. Forrásokat fognak rendelkezésre bocsátani az UNHCR által irányított azon projekt finanszírozásához, amely a dél- és kelet-mediterrán országok mindegyikében – Marokkó, Algéria, Tunézia, Líbia, Jordánia, Szíria és Libanon – védelmi intézkedéseket valósít majd meg.

Az Európai Uniónak átfogó választ kell adnia azokra a növekvő és újonnan megjelenő kihívásokra, amelyek a globalizálódó világban a migrációs áramlások igazgatásából származnak. A 2006-os év az átfogó megközelítés szempontjából kísérleti év. Az EU-nak és tagállamainak sikerült korábban soha nem látott konkrét együttműködést elindítaniuk. 2006-ban azonban egyszersmind tovább növekedett az EU-ra nehezedő migrációs nyomás, különösen a déli határok mentén. Ezért az EU migrációval kapcsolatos kihívások kezelésére való képességének növelése érdekében további intézkedéseket kell hozni, illetve ezek átfogó jellegét növelni kell, például az EK-Szerződés 67. cikkében szereplő áthidaló záradék végrehajtása révén.

Kiemelkedően fontos, hogy rendszeres értékelés készüljön a folyamatban lévő intézkedésekről, és ennek megfelelően kiigazítsák az EU stratégiáit, ugyanakkor el kell ismerni, hogy a migráció jelenségének tartós és megfelelő kezeléséhez folyamatos hosszú távú erőfeszítésekre, valamint jelentős forrásokra lesz szükség.

Az idegenrendészet és a határrendészet Szlovákiában

Az idegenrendészet és a határrendészet Szlovákiában 1993-tól működik. 1997-ig tevékenységüket a járási rendőrségi igazgatóságok irányították, majd ezután a megyei rendőrségi igazgatóságok vették át. 2001-ben megalakult a Határ és Idegenrendészeti Hivatal, amely az Országos Főkapitányság kötelékébe tartozott. 2007. június 1-től a Hivatal a Belügyminisztérium hatásköre alá tartozik. Jelenleg a Hivatal szerkezetét a határ és idegenrendészeti igazgatóságok alkotják (Bratislava, Nitra, Banská Bystrica, Prešov). Különálló pozícióval rendelkezik a Határrendészeti Igazgatóság Sobrance. Az idegenrendészet és a határrendészet feladatai közé tartozik:

- az útlevelek vizsgálata a fennálló rendelkezések szerint megakadályozandó személyek a határon való átlépésének meggátlása,
- a külföldiek tartózkodási engedélyezése és az erre vonatkozó szabályok megszegése által elkövetett kihágások esetében való rendőri büntetőbíráskodás,
- a légi forgalom megfigyelése és védelme,
- az államhatár őrizete,
- az emberkereskedelem elleni küzdelem
- a toloncszabályzat rendelkezései alá eső egyének eltoloncolása, a külföldről érkező toloncok átvétele és továbbítása,
- a nemzetközi együttműködés,
- a külföldiek tartózkodási ellenőrzése stb.

A felsorolt feladatokat többnyire az idegenrendészeti osztályok és határrendészeti osztályok teljesítik.

2010-től a Belügyminisztérium tervezi az Imigrácós Hivatal megalakulását, mely nem csak a Határ és idegenrendészeti hivatal feladatát fogja teljesíteni de ugyan úgy a menekültügyi problémák megoldását is, valamint döntést hoz a Szlovák állampolgárságot illetően. Ez a hivatal integrálja a Határ és Idegenrendészeti Hivatalt, Migrációs Hivatalt és az Állampolgársági Főosztályt. Ez a Hivatal teljes mértékű megoldást fog nyújtani a külföldiek tartózkodásáról és ellenőrzéséről.

Az Európai Unió 1999 óta számos, a közös migrációs politika megvalósítására irányuló kezdeményezést indított, melyek célja a közös menekültpolitika megteremtése, az illegális bevándorlás és emberkereskedelem elleni küzdelem, a rendszeres migránsokkal szembeni méltányos bánásmód biztosítása, valamint partnerségek kiépítése a származási és tranzitországokkal. A Bizottság elkötelezett ezen irányvonal további folytatása mellett, többek között azáltal, hogy további jogszabálytervezeteket nyújt be a Tanácshoz és a Parlamenthez a legális migráció tárgyában, például a migráns munkavállalók jogaival kapcsolatban. A tagállamoknak azonban saját erőfeszítéseiket is fokozniuk kell, hogy biztosítsák a már elfogadott intézkedések gyors végrehajtását, és hogy az uniós fellépéseket saját kezdeményezéseikkel egészítsék ki. Ezeket az Európai uniós feladatokat Szlovákiában jelenleg az idegenrendészet és a határrendészet teljesítik.